

Zápis ze setkání Ornitologického klubu při Labských pískovcích (OK LP) dne 18.3.2017 v sídle Správy NP České Švýcarsko v Krásné Lípě

Přítomni (dle prezenční listiny): Nagel, Benda, Horyna, Suržinová, Wenischová, Procházková, Šutera, Vondráček, Půlpán, Rubeš, Tomšíková, Chmelová, Lobotka Jan, Sojka, Šena, Neckář, Rohlík, Ritschel, Lumpe, Augst.

Hosté – manželé Jahodovi, Ticháčková, Salov (tlumočník)

Omluveni: Beran, Kopecký, Rajchl, Vápenka, Šprojcar, Holeček, Rybář

P. Benda přivítal přítomné, vyzval, aby využili nabídky lahodného občerstvení, které připravila Věra Bendová a Správa NP, dále poslal prezenční listinu a vyzval účastníky k aktualizaci svých kontaktů. Následně zazněla tzv. „znělka národních parků“, která byla vytvořena v loňském roce v rámci kampaně „Národní parky České republiky 2016“ při příležitosti 25. výročí vyhlášení národních parků Šumava a Podýjí.

P. Benda na úvod poblahopřál dlouholetému ornitologovi a členovi OK LP p. Jiřímu Vondráčkovi k jeho významnému životnímu jubileu (90. narozeninám) a předal mu malou pozornost.

P. Benda dále upozornil na řadu publikací k nahlédnutí (saský ornitologický sborník, Atlas obtížně rozlišitelných ptáků, sborník Crex, Savci světa aj.), dále na propagační materiály vydané Správou NP České Švýcarsko a Českou společností ornitologickou, které jsou k rozebrání (CD „Ptáci našich národních parků“, kniha „Kam za ptáky v České republice“, plakáty, zpravodaj České Švýcarsko, časopisy „Ptačí svět“ a „Zpravodaj OK LP“, kopie odborných článků s ornitologickou tematikou aj.)

P. Benda dále oficiálně uvítal nového člena OK LP p. Pavla Svobodu, vedoucího oddělení stráže přírody Správy NPČŠ, a představil hosty a zároveň adepty na členství OK LP a vyzval je, aby se stručně představili: Helena Tomšíková (Děčín, zajímá se o fotografování ptáků), Jiří Malý (Děčín, jeho oblíbeným druhem je jeřáb popelavý), Kristýna Chmelová (Děčín, zooložka Správy CHKO Labské pískovce), Zdeněk a Daniela Jahodovi (Česká Lípa, zabývají se mapováním hnízdících labutí velkých – viz článek v aktuálním Zpravodaji OK LP)

M. Půlpán informoval přítomné o nálezuhynulé labutě velké, u které byla prokázána tzv. „ptačí chřipka“ a vyzval přítomné, aby mu případné nálezy uhynulých labutí hlásili, popř. je hlásili K. Chmelové nebo P. Bendovi

Z. Jahoda doplnil, že v případě nálezuhynulé labutě je možné se obrátit na něho, neboť spolupracuje se záchranou stanicí, kde jsou schopni se o labutě postarat.

P. Benda představil aktuální číslo Zpravodaje OK LP, poděkoval všem přispěvatelům a zároveň vyzval všechny autory, aby při zasílání podkladů dalších čísel nekládali fotografie přímo do textů, ale posílali je zvlášť. Zároveň bylo poděkováno Richardovi Nagelovi za spolupráci při vydávání tohoto zpravodaje.

P. Benda dále představil webové stránky OK LP, které fungují na stránkách Správy NP ČŠ, zopakoval přihlašovací údaje a vyzval přítomné ke vkládání aktuálních pozorování. Zároveň informoval, že správu fotografií, resp. fotogalerie na stránkách má na starosti P. Svoboda a předal mu slovo.

P. Svoboda vyzval členy, kteří chtějí na stránky vložit své fotografie, aby ke snímkům připojovali své jméno, lokalitu a jméno fotografovaného druhu. Zároveň členy vyzval, aby snímky zasílali jemu a P. Bendovi pro kontrolu správnosti určení daného druhu.

P. Benda dále představil p. Ulricha Augsta z Národního parku Saské Švýcarsko a upozornil na dva jeho zajímavé články (vývoj populace sokola stěhovavého v Labských pískovcích – česky, projekt reintrodukce jeřábka lesního – německy), které jsou všem členům k dispozici

P. Benda informoval přítomné o projektu připravované reintrodukce jeřábka lesního do národního parku České Švýcarsko. Na tomto projektu se Správou NP ČŠ intenzivně spolupracuje U. Augst a Siegfried Klaus, který je jedním z největších odborníků na tzv. „lesní kury“ ve střední Evropě. V rámci přípravy projektu probíhá postupná přeměna lesů na území NP tak, aby byly vytvořeny optimální biotopy pro jeřábky (zvýšení potravní nabídky, možnost úkrytu) – v současné době je již cca 40% území pro jeřábky vhodných. Problémem však je, kde získat vlastní jeřábky, neboť reintrodukce jedinců pocházejících z odchoven nejsou příliš úspěšné. Bude tedy třeba pokusit se o odchyt jeřábků ve volné přírodě. Byla vytipována dvě území, kde by bylo možné odchyt provést (CHKO Pořana na Slovensku a CHKO a NP Šumava) a proběhla první jednání s příslušnými institucemi (Lesy Slovenskej republiky, š.p., Štátna ochrana prírody SR, Správa NP Šumava). Zatím se zdá, že spolupráce by mohla být navázána, ale je třeba vyřídit veškerá povolení a výjimky. Záměrem je odchytit postupně cca 100 jedinců a co nejdříve je převést k nám. Problémem však je, že odchyt může proběhnout pouze mimo dobu hnízdění, tj. koncem léta a na podzim.

P. Benda dále informoval o záměru reintrodukce tetřeva hlušce do Českosaského Švýcarska. V případě tohoto druhu není možné odchytávat jedince z volné přírody. Naštěstí však již existují odchovny produkující jedince, kteří jsou, díky podávání kvalitní potravy, schopni adaptovat se po vypuštění na přirozené prostředí. Byl navázán kontakt s odchovnou Lesů ČR v Beskydech a předběžně byla domluvena spolupráce na tomto projektu.

P. Benda přivítal dorazivšího člena OK LP a zároveň předsedu Severočeské pobočky České společnosti ornitologické (SP ČSO) p. Petra Lumpeho a vyzval ho, aby ve stručnosti představil činnost SP ČSO.

P. Lumpe informoval, že SP ČSO má již více než 100 členů. Náplní činnosti je zapojení do tradičních akcí pořádaných ČSO (Vítání ptačího zpěvu, Festival ptactva aj.). Dále zmínil tradiční podzimní akci SP ČSO spojenou s odchyt a kroužkováním ptáků v Jizerských horách zvanou „Jizerka“. Nakonec připomněl probíhající jarní mapování ptáků a vyzval případné zájemce o členství, aby se hlásili jemu, případně kolegovi M. Honců z Vlastivědného muzea v České Lípě.

P. Benda dále informoval o kampani „Pták roku 2017 – datel černý“ a upozornil na speciální číslo časopisu Ptačí svět věnované této kampani. V této souvislosti vyzdvihl práci člena OK LP p. Václava Šeny, který se systematicky věnuje fotografování a kroužkování datlů a dalších dutinových druhů ptáků. P. Benda dále upozornil na aktuální informace o rozšíření datlíka tříprstého v ČR: nově byl nalezen v Krkonoších, na Českomoravské vrchovině a také v Brdech. P. Benda předpokládá, že datlík by mohl být teoreticky časem objeven také v Labských pískovcích a vyzval členy OK LP, aby se na tento druh zaměřili (osobně provedl první terénní šetření, ale zatím s negativním výsledkem).

P. Benda a R. Nagel informovali o tradiční akci „Vítání ptačího zpěvu v Českém Švýcarsku“, která se uskuteční v sobotu 29. dubna v Krásné Lípě, resp. v okolí přírodní rezervace Velký rybník. Při této akci

je vysoká pravděpodobnost spatřit řadu zajímavých a vzácných ptačích druhů (jeřáb popelavý, orel mořský, čejka chocholatá, bekasina otavní aj.).

P. Benda upozornil, že projekt mapování hnízdících labutí velkých pokračuje také v letošním roce.

U. Augst informoval o projektu mapování ptáků hnízdících na loukách v Sasku, který koordinuje p. Jörg Schwedler.

P. Benda vyzval přítomné, aby se zapojili do letošního monitoringu vybraných ptačích druhů v Ptačí oblasti Labské pískovce. V letošním roce je monitoring zaměřen na výra velkého, sokola stěhovavého a chřástala polního.

P. Benda informoval o loňském úspěšném hnízdění páru sokolů stěhovavých v hnízdní budce na komíně v Děčíně. Ve spolupráci s majitelem (firma TERMO Děčín, a s.) probíhal během hnízdění on-line přenos, který měl velkou sledovanost. V letošním roce je snaha tuto akci zopakovat (sokoli se zde již objevují, hnízdní budka byla vyčištěna), ale je ještě potřeba dořešit technické a finanční záležitosti (v loňském roce byl přenos zajištěn sponzorky, letos se zřejmě bude muset zaplatit).

P. Benda dále informoval o instalaci hnízdní položky pro čápy bílé na komíně v areálu bývalé továrny Rabštejn nedaleko České Kamenice (zajistila strážní služba správy NPČŠ, financovala AOPK ČR). V této souvislosti zdůraznil, že čáp bílý je v naší oblasti mnohem vzácnější než čáp černý.

P. Benda dále poreferoval o zajímavém osudu čápa černého okroužkovaného v roce 2006 na Doubicku (kroužek č. 6151). Obdrželi jsme již několik hlášení o pozorování tohoto čápa na tahu (SRN, Francie – Camarque, Švýcarsko). Navíc tento jedinec od roku 2008 pravidelně hnízdí v Bádensku-Württembersku (SRN, poblíž Bodamského jezera u německo-švýcarských hranic) a dokonce si „zahrál“ ve filmovém dokumentu německé televize ARD (tento dokument byl následně účastníkům puštěn).

P. Benda informoval o další zajímavosti, kterou bylo pozorování částečně melanické formy sýkory modřinky na krmítku v obci Janov. Díky V. Sojkovi se podařilo získat velmi kvalitní fotografie tohoto jedince. Dle P. Bendy je pravděpodobné, že tento jedinec bude někde v okolí také hnízdit. Na stejné lokalitě u krmítka byla zaznamenána také další ptačí kuriozita, a to chřástal vodní.

P. Benda dále informoval o zimním pozorování racků bělohavých na Labi. Díky odečítacím kroužkům byl zjištěn jejich původ (SRN, Dánsko, Polsko). P. Benda v této souvislosti zmínil, že racek bělohavý byl, spolu s rackem středomořským, vylišen jako samostatný druh z původního druhu racek stříbřitý.

P. Benda informoval o končícím projektu mapování hnízdního rozšíření ptáků v ČR a představil přítomným webové stránky atlas.birds.cz, kde je možné prohlédnout si aktuální mapky hnízdního rozšíření.

P. Benda zmínil, že v rámci mapování hnízdního rozšíření ptáků ČR, bylo prokázáno první hnízdění volavky rusohlavé a rákosníka pokřovního – v případě rákosníka by bylo dobré věnovat tomuto druhu větší pozornost, neboť by se mohl objevit také v naší oblasti.

P. Benda připomněl termín jarního sčítání ptáků (15. a 16. dubna) a vyzval přítomné, aby se do tohoto projektu zapojili.

U. Augst zakončil setkání přednáškou na téma „Výr velký ve východním Sasku“.

Následovala volná diskuse přítomných a ukončení jednání

Zapsal: Richard Nagel